

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslavy Krivánkové ve věci

žalobce: **G. G.**, nar. X, státní příslušnost X, v ČR bytem X,
zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, Opletalova
1417/25, 110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí
Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2022, č.j. MV-112150-6/SO-2022,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

[I] Předmět řízení

1. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 14. 4. 2022, č.j. OAM-553-25/PP-2022 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), byla z důvodu § 87e odst. 1 písm. i) bod 1. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žalobcova žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobce nebyl v době podání žádosti oprávněn pobývat podle tohoto zákona na území ČR (výrok I.); podle Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

§ 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců byla žalobci stanovena lhůta k vycestování z území ČR do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (výrok II.); podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), byl vyloučen odkladný účinek odvolání proti výroku II. tohoto rozhodnutí (výrok III.).

2. K žalobcovu odvolání bylo rozhodnutím žalované ze dne 10. 8. 2022, č.j. MV-112150-6/SO-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), podle § 90 odst. 5 správního řádu rozhodnuto tak, že odvolání se v části výroku I. a II. zamítá a prvoinstanční rozhodnutí se potvrzuje (výrok I.); odvolání proti výroku III. prvoinstančního rozhodnutí se podle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustné zamítá (výrok II.).
3. Žalobou ze dne 12. 9. 2022, Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) doručenou téhož dne, se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.
4. Pobyt cizinců na území České republiky je upraven zákonem o pobytu cizinců. Správní řízení je upraveno správním řádem.

[III] Žaloba

5. Žalobce nejprve obecně namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné, tj. nesouladné se zásadou zákonnosti vyjádřenou v § 2 odst. 1 správního řádu. Žalovaná nesprávně právně posoudila otázku, zda je třeba před přijetím rozhodnutí podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců posoudit splnění hmotněprávních podmínek pro vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky, tedy věc meritorně projednat a zabývat se existencí trvalého partnerského vztahu. Žalovaná přistoupila k aplikaci § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců, ačkoliv pro jeho aplikaci nebyly splněny zákonné podmínky, jelikož žalobce byl v době podání žádosti strpěn na území z titulu vedeného řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie. Žalovaná nesprávně uzavřela, že se na případ žalobce neuplatní směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále též jako „pobytová směrnice“). Žalovaná dále nesprávně posoudila otázku, zda je třeba se při vydání napadeného rozhodnutí zabývat dopadem napadeného rozhodnutí do práv žalobce zaručených Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod či protichůdným veřejným zájmem, který správní orgán svým postupem sleduje. S ohledem na absenci vymezení dvou protichůdných zájmů, které v projednávané věci vstupují do kolize, nemohla žalovaná ani správní orgán I. stupně řádně provést test proporcionality, tedy poměřovat právo na respektování soukromého a rodinného života žalobce s protichůdným veřejným zájmem. Žalovaná se tak dopustila porušení Listiny základních práv a svobod a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Řízení bylo rovněž stíženo vadou, jež měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé, spočívající v tom, že žalovaná ani správní orgán I. stupně nejednaly s partnerkou žalobce jako účastníci řízení, čímž jí znemožnily v řízení uplatňovat práva a oprávněné zájmy v rozporu s § 4 odst. 4 správního řádu. Uvedené vady napadeného rozhodnutí a řízení jemu předcházejícího mají rovněž za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního.
6. Stran jednotlivých žalobních námitek se žalobce vyjádřil v části III. A žaloby (body 1-5).
(Ne)oprávněnost pobytu (bod 1)
7. Žalobce konstatoval, že podal dne 12. 1. 2022 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, jímž je partnerka žalobce paní O. B.,
Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

s níž má žalobce trvalý partnerský vztah. Žalobce se tedy považoval za rodinného příslušníka své partnerky, státní občanky České republiky, ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. V době podání žádosti a po celou dobu probíhajícího řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu bylo s žalobcem paralelně vedeno řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, v jehož průběhu byl žalobce strpěn na území České republiky, tedy byl oprávněn pobývat na území České republiky.

8. Žalobce v průběhu řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie doložil správnímu orgánu čestné prohlášení podepsané jím a jeho partnerkou k prokázání svého tvrzení o existenci trvalého partnerského vztahu a sdílení společné domácnosti.
9. V průběhu řízení žalobce nebyl ani jednou vyzván k odstranění vad jeho žádosti ve smyslu § 45 odst. 2 správního řádu, z čehož usuzoval, že jeho žádost byla již ke dni podání kompletní a způsobilá k meritornímu projednání. Již dne 18. 1. 2022 byl žalobce vyzván (výzvou ze dne 17. 1. 2022) k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádření se k nim.
10. Ve svém vyjádření k podkladům ze dne 24. 1. 2022 žalobce prostřednictvím právního zástupce uvedl své přesvědčení, že spisový materiál ve věci vedené s účastníkem řízení poskytuje dostatečný podklad pro závěr, že žalobce je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Z procesní opatrnosti však pro případ pochybností správního orgánu navrhl provedení výsledku své osoby a výsledku své partnerky, jelikož existence trvalého partnerského vztahu je velice obtížně prokazatelnou skutečností, jak již bylo potvrzeno judikaturou soudů ve správním soudnictví.
11. Žalobce dále poukazoval na obsah spisového materiálu v paralelně vedeném řízení před Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Karlovarského kraje, Odborem cizinecké policie, Oddělením pobytové kontroly, pátrání a eskort, pod sp. zn. KRPK-67073/ČJ-2019-190022, v němž již byla existence trvalého partnerského vztahu jednoznačně postavena na jisto a žalobcova partnerka i její děti byly ustanoveny účastníky řízení vedeného s žalobcem jako osoby, které mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech.
12. Žalobce byl následně opakovaně vyzván k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí výzvou ze dne 31. 3. 2022. V rámci svého vyjádření k podkladům ze dne 11. 4. 2022 žalobce tvrdil nepřiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života a opakovaně žádal o provedení výsledku jeho osoby a jeho partnerky za účelem zjištění a prokázání rozhodných skutkových okolností pro projednávanou věc.
13. Správní orgán žalobcem navrhované důkazy neprovedl a dne 14. 4. 2022 vydal rozhodnutí ve věci samé, jímž žádost žalobce zamítl a stanovil mu lhůtu k vycestování. V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán I. stupně stručně popsal existenci zákonného důvodu pro zamítnutí žádosti žalobce, aniž by se zabýval existencí trvalého partnerského vztahu mezi žalobcem a jeho partnerkou či tvrzeným dopadem svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života.
14. Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně včasné a přípustné odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím žalované zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

Naplnění hmotněprávních podmínek pro vydání povolení k přechodnému pobytu (bod 2)

15. Žalobce nejprve připomněl znění aplikovaného § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců: „*Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže (...)* Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

žadatel, který není rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, v době podání této žádosti 1. není podle tohoto zákona oprávněn pobývat na území, 2. setrvává na území na základě výjezdního příkazu, nebo 3. je držitelem krátkodobého víza; to neplatí pro držitele krátkodobého víza vydaného podle § 20.“

16. Citovaná právní úprava zákona o pobytu cizinců byla přijata v reakci na zrušení předchozí právní úpravy [= § 169r odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců] Ústavním soudem pro její protiústavnost, a to nálezem Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17.
17. Reakcí zákonodárce na zrušení zmíněného § 169r odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců bylo přijetí v projednávané věci aplikovaného ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců. S ohledem na závěry vyslovené Ústavním soudem je však třeba toto ustanovení vnímat striktně v kontextu smyslu a účelu této právní úpravy tak, aby byl následován závazný právní názor Ústavního soudu. Výklad tohoto ustanovení by tak měl být ústavně konformní, tedy plně respektující soukromý a rodinný život každého cizince, aniž by docházelo k automatickému a mechanickému vyloučení otázky existence faktické rodinné vazby z následného přezkumu rozhodnutí odvolacím správním orgánem a soudem. V opačném případě by změna právní úpravy v návaznosti na zrušující nálezy Ústavního soudu zcela pozbyla smyslu.
18. Důvodová zpráva k zákonu č. 274/2021 Sb., kterým se mění zákon o pobytu cizinců a další související zákony, k nově zavedenému § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců uvádí: *„osobě v postavení rodinného příslušníka občana EU podle ustanovení § 15a odst. 3 bude její žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítnuta, pokud ji cizinec podává z nelegálního pobytu na území, při setrvání na území „pouze“ na základě výjezdního příkazu nebo jako držitel krátkodobého víza. (Výjimkou bude krátkodobé vízum vydávané podle § 20. Právě díky tomuto typu krátkodobého víza budou moci na území ČR přicestovat cizinci podle § 15a odst. 3, aby mohli následně podat ministerstvu žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu. O vydání povolení k přechodnému pobytu tak mohou osoby uvedené v ustanovení § 15a odst. 3 žádat výlučně na území České republiky, a to buď v době jejich bezvízového pobytu, nebo v době, kdy na území pobývají na základě krátkodobého víza vydaného podle ustanovení § 20.) Cílem zamítnutí takto podané žádosti je boj proti zneužívání postavení údajného rodinného příslušníka občana ČR/EU k legalizaci nelegálního pobytu na území ČR. Obdobná konstrukce byla do zákona o pobytu cizinců vložena poslaneckým pozměňovacím návrhem v roce 2017. Ústavní soud ji však svým nálezem zrušil, a to proto, že představoval porušení čl. 36 Listiny. To Ústavní soud spatřoval ve skutečnosti, že řízení o žádosti cizince bylo „pouze“ zastaveno (procesní rozhodnutí). Žádost, resp. postavení cizince, však nebyly předmětem posuzování „ve věci“. Absentující rozhodnutí ve věci tak nemohlo být předmětem odvolání, ani následného přezkumu před správními soudy. Ačkoli aktuální návrh míří na prakticky shodnou množinu cizinců jako ustanovení zrušené Ústavním soudem, již výslovně počítá s tím, že bude rozhodováno ve věci (žádost se zamítne). Protože přísnější pravidla platí jen pro kategorii osob vymezenou v § 15a odst. 3, musí nutně docházet k hmotněprávnímu posouzení, minimálně k určení toho, zda nejde o osobu v postavení podle § 15a odst. 1 nebo 2. Současný návrh zapracoval výhrady zmíněné v nálezu Ústavního soudu. Návrh je tak plně v souladu se závěry zmiňovaného nálezu.“*
19. Aby správní praxe dostala požadavkům na ni kladeným Ústavním soudem, je třeba zaujmout ústavně konformní výklad předmětného ustanovení, dle něhož správní orgán není oprávněn vydat rozhodnutí o zamítnutí žádosti automaticky, dojde-li k závěru, že účastník řízení nebyl v době podání žádosti oprávněn pobývat na území České republiky, ale je povinen se existencí trvalého partnerského vztahu zabývat a učinit, byť minimální, skutková zjištění stran tvrzené rodinné vazby.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

20. Je-li legitimním cílem zavedené právní úpravy (tak, jak byl popsán ve výše citované důvodové zprávě) boj proti zneužívání postavení údajného rodinného příslušníka občana ČR/EU k legalizaci nelegálního pobytu na území ČR, k dosažení tohoto cíle postačí, pokud správní orgán žádost zamítne, dojde-li po posouzení naplnění hmotněprávních podmínek pro vydání povolení k pobytu skutečně k závěru, že se ze strany cizince jedná o „účelové jednání“. K učinění takového závěru je však nezbytné, aby správní orgán učinil, byť pouze v omezeném rozsahu, alespoň minimální skutková zjištění týkající se věci samé, tedy existence trvalého partnerského vztahu.
21. V důsledku nesprávného posouzení otázky, zda je v projednávané věci třeba zkoumat existenci a trvalost partnerského vztahu, správní orgán I. stupně i žalovaná rezignovaly na povinnost zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, když se omezily na zjištění, že žalobce v době podání žádosti pobýval na území České republiky neoprávněně.
22. Ačkoliv se jedná o řízení o žádosti o pobytové oprávnění, zahajované z iniciativy účastníka řízení, „ani případné nesplnění povinnosti součinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení dle § 52 správního řádu totiž neznamená správní orgán povinnosti zjistit podstatný skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Pokud měl správní orgán pochybnosti o věrohodnosti žalobcových tvrzení, vhodným nástrojem k jejich odstranění mohl být zejména účastnický výslech žalobce či svědecká výpověď některého z jeho příbuzných. Tyto prostředky pak žalobce v podstatě sám navrhoval, ačkoliv je označil jako čestné prohlášení. Přinejmenším správní orgán měl žalobce vyzvat, aby k prokázání svých tvrzení navrhl jiné důkazy.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2019, č.j. 1 Azs 181/2018-29).
23. Žalobce k doložení partnerského vztahu vůbec nebyl vyzván ve smyslu § 45 odst. 2 správního řádu, přesto byl však žalobce z vlastní iniciativy aktivní, tvrdil relevantní skutečnosti, sám nabízel důkazy k jejich prokázání a vyjadřoval svou ochotu poskytnout správnímu orgánu veškerou nezbytnou součinnost ke zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
24. Žalobce konkrétně navrhoval provedení výslechu své osoby a své partnerky. Žalobce vhodně poukázal na judikaturu soudů ve správním soudnictví, že otázka sdílení společné domácnosti a existence trvalého partnerského vztahu je skutečností velice obtížně prokazatelnou. Jelikož správní orgány shodně poukazovaly, že je dán důvod pro zamítnutí žádosti, samotnou podstatou věci, tedy existencí trvalého partnerského vztahu mezi žalobcem a jeho přítelkyní, se bez řádného zdůvodnění odmítly zabývat. V tomto smyslu se tak rozhodnutí žalované žalobci jeví jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
25. Druhou nesprávně posouzenou právní otázkou je otázka naplnění zákonného důvodu pro zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců. Jak stanoví již výše citovaná důvodová zpráva k zákonu č. 274/2021 Sb., smyslem aplikovaného zákonného ustanovení je zamítnutí žádosti, *pokud ji cizinec podává z nelegálního pobytu na území*. S žalobcem však bylo v době podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu vedeno řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, v jehož průběhu byl žalobce strpěn na území České republiky. Ačkoliv žalobce v době podání žádosti nedisponoval povolením k pobytu, byl podle zákona o pobytu cizinců oprávněn pobývat na území České republiky, a to v průběhu s ním vedeného řízení. Pobyt žalobce na území České republiky tak nebylo možné považovat za neoprávněný či nelegální, jak mu vytýká správní orgán I. stupně i žalovaná.

Aplikace pobytové směrnice na projednávanou věc (bod 3)

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

26. Žalobce rovněž nesouhlasí se závěrem žalované, že se na jeho případ neuplatní pobytová směrnice.
27. Žalovaná správně poukazuje, že žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie, který by využil práva volného pohybu, tedy nevztahuje se na něj znění článku 3 odst. 1 pobytové směrnice. Nehledě na uvedené však žalobce zdůrazňuje, že Česká republika přijala ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jehož díkce se přímo vztahuje na partnery státních občanů České republiky přihlášených k trvalému pobytu na území. Zrovnoprávnili-li tedy český zákonodárce rodinné příslušníky občanů ČR s rodinnými příslušníky občanů EU, kteří využili práva volného pohybu, je třeba i na rodinné příslušníky občanů ČR vztáhnout požadavky vyplývající z unijního práva.
28. K tomu lze citovat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č.j. 3 Azs 4/2010-151: *„Na stranu druhou však rozšířený senát podotýká, že na základě přijetí § 15a odst. 5 (a to rovněž zákonem č. 161/2006 Sb.) ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí žalovaného (dnes se jedná o odstavec 4), podle kterého se ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky, došlo z vůle vnitrostátního zákonodárce nad rámec požadavků vyplývajících z unijního práva ke zrovnoprávnění rodinných příslušníků občanů ČR s rodinnými příslušníky občanů EU. Takovýto úmysl zákonodárce je ostatně zřejmý i z výše citované důvodové zprávy k zákonu č. 161/2006 Sb. Situace, kdy se právní řád členského státu EU snaží zrovnoprávnit své občany s občany jiných členských států, resp. rodinné příslušníky svých občanů s rodinnými příslušníky občanů jiných členských států, není situací nijak výjimečnou či dokonce nepřijatelnou. V rámci právního řádu členského státu může totiž docházet k diskriminaci vlastních státních občanů, a to vlivem paralelního použití unijní úpravy, která míří především na odstranění překážek volného pohybu a která se vztahuje zejména na migrující občany jiných členských států a jejich rodinné příslušníky, a vnitrostátního práva, které se vztáhne na státní občany daného členského státu. Členské státy přitom mohou tuto diskriminaci vlastních státních občanů odstranit tím, že rozšíří působnost unijního práva čistě na základě přijetí vnitrostátní normy, jak tomu bylo právě v případě § 15 odst. 5 zákona o pobytu cizinců v tehdy účinném znění. Takový postup přitom aprobovalo již samotné unijní právo, např. rozsudkem Soudního dvora ze dne 18. 10. 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, Recueil, s. I-3763. Z něj jasně vyplývá, že unijní právo může být použitelné nepřímo, tedy pouze na základě odkazu obsaženého ve vnitrostátním právu. Vnitrostátní norma tak může „aktivovat“ unijní právo, které by se jinak na daný případ nepoužilo, když by daná situace sama o sobě neobsahovala žádný z faktorů podmiňujících jeho použití. Členský stát tak může vztáhnout unijní právo na situace, které nespadají do oblasti působnosti unijního práva.“*
29. Žalobce tak v době vydání napadeného rozhodnutí byl rodinným příslušníkem občana České republiky přihlášeného k pobytu na území ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tedy osobou, jež požívala práva svobodného pohybu a pobytu na území členských států dle pobytové směrnice.

Nedostatečné posouzení přiměřenosti (bod 4)

30. Judikatura Nejvyššího správního soudu jednoznačně stojí na závěru, že i v případech, kdy zákon o pobytu cizinců nestanovuje správnímu orgánu výslovně povinnost posuzovat přiměřenost dopadu svého rozhodnutí ve světle jednotlivých hledisek demonstrativně vyjmenovaných v § 174a zákona o pobytu cizinců, vyplývá správnímu orgánu povinnost zabývat se přiměřeností z hlediska zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života z přímo aplikovatelného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

základních svobod. K potenciální aktivaci článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod pak postačí, vznese-li cizinec námitku nepřiměřenosti a tato není nemyslitelná či zdánlivá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č.j. 10 Azs 256/2019-39).

31. V projednávané věci žalobce již v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně tvrdil nepřiměřenost případného negativního rozhodnutí z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života a aktivně správnímu orgánu I. stupně předkládal důkazy k prokázání svého tvrzení a navrhoval provedení dalších důkazů. Přesto se správní orgán I. stupně nezabýval, byť alespoň některými z hledisek posuzování přiměřenosti, které byly v projednávané věci relevantní, jakkoliv tyto okolnosti vyplývaly z obsahu správního spisu a žalobcem doložených důkazů. Žalovaná pak paušálně uvedla: *„Pokud jde o přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života, Komise uvádí, že napadeným rozhodnutím není účastník řízení znemožněno žádat o pobytové oprávnění. Je však třeba, aby účastník řízení při podání žádosti postupoval v souladu se zákonnými podmínkami. Účastník řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by měly vést k závěru, že se platná právní úprava pro posouzení žádosti neuplatní.“*
32. Rozhodnutí žalované tak zjevně vychází z nesprávné, respektive mylné domněnky, že v případě naplnění zákonného důvodu pro zamítnutí žádosti, není její povinností zabývat se přiměřeností svého rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.
33. Ani v situaci, kdy správní orgán dospěje k závěru, že je dán důvod pro zamítnutí žádosti, nemůže tak učinit bez dalšího, aniž by se zabýval dopadem negativního rozhodnutí do základního lidského práva účastníka řízení a tento poměřoval s protichůdným veřejným zájmem. Správní orgány se však omezily na závěr, že byl naplněn zákonný důvod pro vydání zamítavého rozhodnutí a žalovaná následně pro úplnost doplnila, že žalobci není znemožněno podat novou žádost o pobytové oprávnění.
34. Žalobce v souvislosti s touto žalobní námitkou poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č.j. 7 Azs 405/2021-34, odst. 12 a 13, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2022, č.j. 18 A 19/2022-31, odst. 48.
35. V tomto smyslu byl tak žalobce přesvědčen, že žalovaná dospěla k nesprávnému právnímu závěru, že při vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců není povinností správního orgánu zabývat se přiměřeností zamítavého rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. Takový právní závěr považuje žalobce za nesprávný a s odkazem na výše citovanou judikaturu správních soudů, s níž je právní závěr žalované v přímém rozporu, mu tento nemůže vyhovovat.
36. Vzhledem k zaujatému právnímu názoru žalovaná i správní orgán I. stupně zcela rezignovaly na svou povinnost zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Co do zásahu do soukromého a rodinného života žalobce jsou skutková zjištění žalované i správního orgánu I. stupně velice omezená, zdůrazňující pouze vývoj předchozích řízení vedených s žalobcem, aniž by zároveň reflektovala délku pobytu žalobce na území a vytvořené rodinné, sociální či kulturní vazby. S ohledem na chybějící vymezení a následné poměření dvou protichůdných zájmů, které v projednávané věci vstupují do kolize, se žalobci jeví napadené rozhodnutí a priori jako nepřiměřené, a to v rozporu s čl. 10 odst. 2 LZPS a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Podstatné vady řízení (bod 5)

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

37. Žalobce dále namítal, že v řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie se toto řízení a rozhodnutí v rámci něho přijaté dotýká nejen žadatele (žalobce) samotného, ale přímým způsobem zasahuje také do práv jeho rodinných příslušníků, tedy partnerky žalobce.
38. Jak poznamenal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8. 10. 2021, č.j. 5 Azs 314/2020-52: *„I jejich dosavadní rodinný život je v podstatně odvislý od výsledku správního řízení stěžovatele. Správní rozhodnutí proto objektivně zasahuje rovněž do jejich právní sféry. V takovém případě je proto nutné trvat na tom, aby správní orgány jednaly jako s účastníky řízení i s rodinnými příslušníky stěžovatele – jeho nezletilou dcerou a její matkou (stěžovatelovou družkou) – viz dále. Výše uvedené potvrzuje také judikatura zdejšího soudu, která se sice dosud účastenstvím rodinných příslušníků žadatelů o vydání pobytového oprávnění ve správním řízení výslovně nezabývala, zdůrazňuje však, že i oni mohou být daným rozhodnutím dotčeni na svém právu na soukromý a rodinný život – k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č.j. 7 Azs 80/2015-31; ze dne 31. 8. 2012, č.j. 5 As 104/2011-102, č. 2781/2013 Sb. NSS; ze dne 15. 11. 2018, č.j. 5 Azs 61/2018-29; ze dne 14. 1. 2016, č.j. 7 Azs 301/2015-26, nebo ze dne 6. 12. 2017, č.j. 2 Azs 365/2017-26. Praxe správních orgánů se však různí; viz např. citované rozsudky č.j. 7 Azs 80/2015-31, č.j. 5 As 104/2011-102 a č.j. 5 Azs 61/2018-29, ve kterých správní orgány s rodinnými příslušníky cizinců jako s účastníky řízení na rozdíl od nyní posuzované věci jednaly. [45] Nejvyšší správní soud v minulosti zdůraznil, že rodinné příslušníky cizince je třeba považovat za osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení v řízení u krajského soudu (viz zejm. citované rozsudky č.j. 7 Azs 301/2015-26 a č.j. 2 Azs 365/2017-26). I oni tak musí mít možnost hájit své právo na soukromý a rodinný život, jehož dotčení je nutné odlišovat od posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince (žadatele). Přiměřenost dopadů rozhodnutí ve vztahu k samotnému cizinci totiž nelze bez dalšího ztotožňovat s právem jeho rodinných příslušníků (občanů EU) na soukromý a rodinný život, resp. s možností domáhat se jeho ochrany. Správní orgán je proto v situaci, kdy cizinec žádá o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (za účelem sloučení rodiny), povinen jednat jako s účastníky řízení i s těmito rodinnými příslušníky (...).“*
39. Žalobce byl tak přesvědčen, že správní orgány v řízení pochybily, pokud nejednaly s partnerkou žalobce jako s účastnicí řízení, přičemž tato vada měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[III] Vyjádření žalované k žalobě

40. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 25. 10. 2022 k jednotlivým žalobním námitkám uvedla následující skutečnosti.
41. V řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu správní orgán posoudil, zda v době podání předmětné žádosti účastník řízení splnil zákonné podmínky pro její podání. K tomu využil informace dostupné z jeho úřední činnosti. Zjistil, že žalobce pobýval na území České republiky na základě dlouhodobého pobytu za účelem „podnikání-úcast v PO“, který mu byl udělen s platností do 1. 7. 2011. Poté podal žádost o prodloužení tohoto pobytového oprávnění, přičemž žádost byla několikrát projednávána v důsledku opakovaných odvolání. Žalovaná v tomto řízení o žádosti rozhodnutím č.j. MV-41351-4/SO-2015 zamítla odvolání žalobce, který proti němu brojil žalobou (č.j. 30 A 227/2017-52) a následně kasační stížností. V řízení bylo prokázáno, že žalobce v době od 2. 7. 2009 do 1. 7. 2011 neplnil účel pobytu, přičemž v délce řízení od podání žádosti bylo hodnoceno také období následující (2012 – 2014). Nejvyšším správním soudem byla rozsudkem dne 25. 6. 2019, č.j. 6 Azs 345/2018-42, tato kasační stížnost zamítnuta.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

42. S žalobcem bylo vedeno řízení o správním vyhoštění, přičemž žalobce deklaroval vztah s družkou paní O. B., občankou České republiky. Vedené řízení bylo překvalifikováno a žalobci byla rozhodnutím ze dne 1. 2. 2022 uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce proti rozhodnutí podal odvolání, a odvolací orgán konstatoval, že přijaté řešení v podobě rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie odpovídá okolnostem daného případu. Žalobce však podal dne 12. 1. 2022 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, která je u správního orgánu I. stupně vedena pod sp. zn. OAM-553/PP-2022, a u odvolacího orgánu, tedy žalované, pod sp. zn. MV-112150/SO- 2022. Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie nezbylo, než napadené rozhodnutí ze dne 1. 2. 2022 Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Odboru cizinecké policie zrušit a řízení zastavit, neboť vzhledem k řízení žalobce o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu mu svědčí tzv. fikce legálního pobytu.
43. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce nedisponuje platným pobytovým oprávněním již od 25. 6. 2019, a proto také nesplňuje jednu ze základních podmínek pro podání žádosti o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie. Možnost žalobce pobývat na území přechodně po určitou omezenou dobu z důvodu vedeného správního řízení, a to do doby, než bude dotčené řízení ukončeno, nelze zaměňovat s pobytovým oprávněním.
44. Žalovaná stran námitek pod bodem 1. konstatovala, že správní orgán I. stupně se k návrhům žalobce vyjádřil v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí na str. 4 a 5, žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 5. Na jisto je postavena skutečnost, která objektivně znemožňuje žalované, aby žádosti vyhověla, tedy že žalobce nesplňuje zákonné podmínky stanovené již pro podání žádosti. Žalobce v řízení před správním orgánem I. stupně navrhoval výslech „*za účelem zjištění rozhodných skutečností pro posouzení přiměřenosti případného negativního rozhodnutí.*“ V odvolání pak uvedl, že „*předkládal správnímu orgánu důkazy k prokázání svých tvrzení a navrhoval provedení dalších důkazů (...) že zásah do soukromého a rodinného života (...) by byl zcela zjevně nepřiměřený.*“ V argumentaci svého žalobního bodu uvádí, že tvrdil nepřiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí. K tomu žalovaná uvedla, že žalobce nikdy nekonkretizoval, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a nespecifikoval intenzitu tvrzené újmy. Vzhledem k obecnosti konstatování újmy a odkazům na vybraná soudní rozhodnutí, se správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjádřil také obecně na základě jemu dostupných informací. Za situace, kdy žalobce na území pobýval několik let na fikci pobytu a následně více jak 3 roky bez oprávnění k pobytu, muselo být žalobci zřejmé, že jeho pobyt na území České republiky je nejistý. Pokud za této situace začal na území budovat nové vazby, musel si být své pobytové situace vědom.
45. K bodu 2. žalovaná uvedla, že žalobce pobýval na území České republiky od 26. 6. 2019 bez platného pobytového oprávnění, kdy byla zamítnuta kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu ve věci prodloužení jeho pobytového oprávnění. Žalovaná byla toho názoru, že pokud žalobce začal budovat jakékoliv soukromé či rodinné vazby, činil tak s vědomím nejistého pobytového statusu. Tvrzený partnerský vztah k občance České republiky, též dobrý vztah k jejím dětem – zletilému synovi a nezletilé dceři, ani tvrzená péče o nezletilou, bez dalších okolností dle názoru žalované nevedou k závěru, že se na žalobce nevztahují ustanovení zákona č. 326/1999 Sb. definující důvody pro zamítnutí žádosti. Správní orgán I. stupně i žalovaná byly v řešené otázce povinny postupovat dle platných právních předpisů. V části VI rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č.j. 1 Azs 59/2008-53,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Nejvyšší správní soud rozvedl úvahu o aplikaci zásady materiální pravdy v souvislosti s projevením zásady procesní ekonomie takto: „*Aplikace zásady materiální pravdy zakotvené v § 3 správního řádu z roku 2004 (dále jen správní řád), podle něhož správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je pochopitelně limitována určením rozsahu, v němž je zjišťování skutkového stavu nezbytné pro rozhodování správního orgánu v konkrétním případě. V tomto omezení se projevuje jiná zásada správního řízení, a to zásada procesní ekonomie. Pro vedení dokazování ve správním řízení to tedy znamená, že žadatel může navrhnout provedení určitých důkazů, správní orgán však takovými návrhy není vázán, provede však vždy důkazy, které jsou potřebné ke zjištění věci, jak ostatně výslovně uvádí ustanovení § 52 správního řádu. Úvahu o tom, který z účastníkem navržených důkazů proveden nebude, musí správní orgán náležitě odůvodnit. Z již zmiňovaných limitů zásady zakotvené v § 3 správního řádu vyplývá, že odmítnutí provést určitý důkaz může přicházet v úvahu za předpokladu, že tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, nebo že navržený důkaz není způsobilý tvrzenou skutečnost vyvrátit nebo potvrdit, tzn. nedisponuje vypovídací potencií, nebo že provedení důkazu je nadbytečné, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována, v dosavadním řízení bez důvodných pochybností postavena najisto.*“

46. V řešeném případě správní orgán posuzoval splnění podmínek pro podání žádosti, přičemž, pokud by přistoupil v průběhu procesu řízení na výše uvedený postup žalobce, odporoval by takový postup základním zásadám vedení správního řízení (viz § 3 a § 6 správního řádu), ale též § 51 odst. 3 správního řádu.
47. K argumentaci žalobce o splnění podmínky oprávněného pobytu na území v době podání žádosti žalovaná odkázala na své vyjádření v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 6. Setrvání na území po dobu vedeného řízení nelze považovat za oprávnění k pobytu ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Žalobce v době podání žádosti žádným pobytovým oprávněním nedisponoval.
48. K námitce aplikace pobytové směrnice žalovaná sdělila, že partnerka žalobce, paní O. B., je ukrajinskou státní příslušnicí a od prosince r. 2021 je také českou státní občankou. Žalobce byl již v odvolání toho názoru, že nelze pobyt partnerovi neudělit, neboť je takový postup v rozporu s unijní právní úpravou. Žalovaná v odůvodnění na tuto námitku na str. 5 uvedla, že žalobci z unijních právních předpisů právo na udělení pobytového oprávnění neplyne, neboť žalobce není osobou požívajícího práva svobodného pohybu a pobytu na území členských států. Jeho partnerka pak práva volného pohybu nevyužívá. Nad rámec uvedeného je třeba upozornit, že i v případě osob, na které směrnice 2004/38/ES přímo dopadá, její čl. 3 odst. 2 ponechává na národní legislativě členských států, jaké podmínky pro vstup a pobyt osobám oprávněným stanoví. Z uvedeného článku pak nelze dovodit, že by osobám oprávněným z unijní právní úpravy plynulo právo pobytu.
49. Stran nedostatečného posouzení dopadů napadeného rozhodnutí do práv žalobce, žalovaná popsala, že z obsahu spisového materiálu nevyplývají žádné skutečnosti, tedy žalobce správnímu orgánu v průběhu správního řízení neuvedl v čem konkrétně a ve vztahu k jaké své charakteristice vnímá napadené správní rozhodnutí jako nepřiměřené. Žalovaná se námitkou žalobce v průběhu řízení zabývala se stejnou intenzitou, neboť nelze než žalobci doporučit uvážit podání žádosti o takové pobytové oprávnění, kdy již při podání žádosti bude postupovat v souladu se zákonnými podmínkami.
50. K poslední žalobní námitce žalovaná konstatovala, že vzhledem k řízení o povinnosti opustit území České republiky je nepravděpodobné, že by družka žalobce o jeho pobytové situaci a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

probíhající řízení o žádosti nevěděl. Podle právního názoru žalované se žalobce nemůže domáhat práva, které by případně svědčilo jiné osobě. Sama družka se v průběhu vedeného řízení práva být posouzena jako účastnice řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu nedomáhala (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2017, č.j. 15 As 138/2015-42, dostupné na www.nssoud.cz).

51. S ohledem na výše uvedené žalovaná navrhl žalobu zamítnout.

[IV] Posouzení věci soudem

52. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
53. Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
54. Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
55. Žaloba není důvodná.
56. Prvoinstančním rozhodnutím byla z důvodu § 87e odst. 1 písm. i) bod. 1 zákona o pobytu cizinců zamítnuta žalobcova žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť žalobce nebyl v době podání žádosti oprávněn pobývat podle tohoto zákona na území ČR (výrok I.); podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců byla žalobci stanovena lhůta k vycestování z území ČR do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (výrok II.); podle § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu byl vyloučen odkladný účinek odvolání proti výroku II. tohoto rozhodnutí (výrok III.).
57. Podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1. zákona o pobytu cizinců, *Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel, který není rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, v době podání této žádosti není podle tohoto zákona oprávněn pobývat na území.*
58. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho *a) manžel, b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje, c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.*
59. Podle odst. 2 téhož ustanovení se rodinným příslušníkem občana Evropské unie dále rozumí *cizinec, který je ke státnímu občanu České republiky přihlášenému k trvalému pobytu na území ve vztahu uvedeném v odstavci 1 písm. a) až d).*
60. Podle odst. 3 písm. b) téhož ustanovení se rodinným příslušníkem občana Evropské unie dále rozumí *cizinec, který má s občanem Evropské unie nebo se státním občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu na území řádně doložený trvalý partnerský vztah.*
61. Ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců bylo do tohoto zákona vloženo novelizací provedenou zákonem č. 274/2021 Sb. s účinností ode dne 2. 8. 2021. Z důvodové zprávy vyplývá, že šlo o reakci zákonodárce na nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, který zrušil § 169r odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

jako protiústavní. Důvodem byla skutečnost, že původní úprava ukládala Ministerstvu vnitra v daném případě zastavit řízení (nikoliv zamítnout žádost). Tím ovšem bylo cizincům odnímáno ústavní právo na soudní ochranu, neboť o jejich žádosti nebylo rozhodováno meritorně. V důvodové zprávě je zopakován sledovaný cíl uvedené právní úpravy, tedy boj proti zneužívání postavení údajného rodinného příslušníka občana ČR nebo EU k legalizaci nelegálního pobytu na území ČR, a současně se poukazuje na to, že nová právní úprava již počítá se zamítnutím žádosti, tedy s meritorním rozhodnutím, čímž zákonodárce vyhověl výhradám Ústavního soudu.

62. Předmětnou novelizací došlo také k podstatné změně týkající se postavení rodinných příslušníků občanů Evropské unie. Rodinní příslušníci občanů Evropské unie jsou nyní rozděleni do dvou kategorií, přičemž toto rozdělení odpovídá právě směrnici č. 2004/38/ES. První kategorii rodinných příslušníků upravuje § 15a odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců a druhou kategorií upravuje potom odst. 3 předmětného ustanovení. Třetí odstavce odpovídá tzv. oprávněným osobám ve smyslu směrnice, konkrétně čl. 3 odst. 2. Jedná se o vzdálenější rodinné příslušníky, kterým má být vstup a pobyt na území konkrétního členského státu usnadněn, avšak za podmínek definovaných v právní úpravě konkrétního členského státu. Postavení těchto osob tedy nemusí být stejné jako postavení rodinných příslušníků dle § 15a odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců.

(Ne)oprávněnost pobytu (bod 1)

63. Soud považuje za nesporné, že žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců; ostatně sám žádal o přechodný pobyt jako rodinný příslušník ve smyslu § 15a odst. 3 tohoto zákona. U této (druhé) kategorie rodinných příslušníků zákon o pobytu cizinců stanovuje několik procesních odlišností, přičemž jednou z nich je i podmínka obsažená ve výše citovaném § 87e odst. 1 písm. i) tohoto zákona. Prvoinstanční orgán v rámci řízení zjistil, že žalobce tuto podmínku nesplňuje, a proto jeho žádost bez dalšího zamítl.
64. Soud se s tímto závěrem zcela ztotožnil.
65. Žalobce tvrdil (a mezi stranami to nebylo sporné), že v době podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu (a po dobu řízení o žádosti) sice nedisponoval standardním pobytovým oprávněním ve smyslu zákona o pobytu cizinců, nicméně byl na území „strpěn“ z titulu probíhajícího řízení o povinnosti opustit území členských států Evropské unie. Dovožoval tedy, že byl oprávněn pobývat na území České republiky a jeho pobyt na území nebylo možné považovat za neoprávněný či nelegální.
66. Taková (žalobcová) argumentace nebyla udržitelná.
67. Správními orgány byl v případě žalobcovy povinnosti opustit území členských států Evropské unie aplikován § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců (soud pro úplnost připomíná, že s žalobcem bylo nejdříve vedeno řízení o správním vyhoštění, teprve následně došlo k překvalifikování na řízení o povinnosti opustit území). Rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců vydá policie cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

68. Podle § 50a odst. 5 věta druhá a násl. zákona o pobytu cizinců platí, že zahájené řízení o správním vyhoštění je řízením o povinnosti opustit území, jsou-li zjištěny skutečnosti uvedené mj. v § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Policie o tomto cizinci vyrozumí bez zbytečného odkladu. Lhůta pro vydání rozhodnutí běží ode dne, kdy byl cizinec vyrozuměn.
69. Správní vyhoštění je upraveno v hlavě X zákona o pobytu cizinců (§ 118 až § 123a) a je jím rozuměno ukončení pobytu cizince na území, s nímž je spojeno stanovení doby k vycestování z území členských států Evropské unie a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie.
70. Dle názoru soudu nespojuje zákon o pobytu cizinců s probíhajícím řízením o povinnosti opustit území členských států EU žádné pobytové oprávnění cizince k pobytu na území ČR. Pojmově jde o řízení směřující k ukončení neoprávněného pobytu cizince na území.
71. Je-li cizinec po dobu řízení o povinnosti opustit území oprávněn na území setrvat (= aby mohl realizovat svá procesní práva ve správním řízení), není jeho pobyt sice neoprávněný, ale zároveň nejde o plnohodnotný oprávněný pobyt podle zákona o pobytu cizinců. Postavit oprávnění setrvat na území v průběhu řízení o povinnosti opustit území na roveň oprávněnosti pobytu dle zákona o pobytu cizinců by šlo proti smyslu právní úpravy, neboť žalobce by ve svém důsledku profitoval ze svého předchozího protiprávního jednání. Pokud bylo s žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění pro jeho neoprávněný pobyt na území, kteréžto řízení bylo následně překvalifikováno na řízení o povinnosti opustit území, je zcela proti smyslu zákona o pobytu cizinců, aby žalobcovo setrvání na území po dobu tohoto správního řízení bylo z hlediska zákonných podmínek považováno za oprávněný pobyt na území České republiky.
72. Obdobně se v napadeném rozhodnutí k této otázce vyjádřila i žalovaná (str. 6): *„Možnost účastníka řízení pobývat na území přechodně po určitou omezenou dobu z důvodu vedeného správního řízení, a to do doby, než bude dotčené řízení ukončeno, nelze zaměňovat s pobytovým oprávněním. Důvodová zpráva k zákonu č. 274/2021 Sb. mimo jiné uvádí: ‚§ 87b a § 87e odst. 1 písm. i) - osobě v postavení rodinného příslušníka občana EU podle ustanovení § 15a odst. 3 bude její žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítnuta, pokud ji cizinec podává z nelegálního pobytu na území, při setrvání na území ‚pouze‘ na základě výjezdního příkazu nebo jako držitel krátkodobého víza‘. S účastníkem řízení bylo zahájeno řízení o povinnosti opustit území právě z důvodu, že na území České republiky nedisponuje žádným pobytovým oprávněním, je tedy zcela proti smyslu zákona, aby jeho setrvání na území po dobu tohoto správního řízení bylo z hlediska zákonných podmínek považováno za oprávnění k pobytu.“*
73. Žalobce přitom neuvedl žádnou konkrétní právní argumentaci ve smyslu zákona o pobytu cizinců, pro kterou lze mít dle jeho názoru pobyt po dobu předmětného řízení za oprávněný. Protože zákon o pobytu cizinců pro povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie vyžaduje, aby byl žadatel oprávněn k pobytu podle tohoto zákona, a žalobce tuto podmínku nesplnil, námitka je nedůvodná.

Naplnění hmotněprávních podmínek pro vydání povolení k přechodnému pobytu (bod 2)

74. Ani s touto námitkou se soud neztotožnil.
75. Zákon o pobytu cizinců u osob dle § 15a odst. 3 tohoto zákona jako podmínku zakotvuje, že žadatel musí na území České republiky pobývat oprávněně podle tohoto zákona. Žalobce však na území oprávněně dle zákona o pobytu cizinců nepobýval. Z předmětného nálezu Ústavního soudu plyne, že v předchozí právní úpravě chybělo meritorní posouzení žádosti,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

což neumožňovalo následný přezkum odvolacím orgánem a správním soudem. V tom Ústavní soud spatřoval protiústavní odepření soudní ochrany. Aktuální právní úprava zákona o pobytu cizinců však meritorní posouzení garantuje tím, že se řízení nezastavuje, ale žádost se zamítá. To je právě případ žalobce, neboť jeho žádost byla zamítnuta dle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Tato právní úprava umožňuje jak přezkum v rámci odvolacího řízení (v rámci něhož odvolací orgán přezkoumá, zda došlo k zamítnutí žádosti v souladu se zákonem), tak i následně případný přezkum soudem. O tom nepochybně vypovídá i případ žalobce, neboť se mu díky aktuální úpravě dostává soudního přezkumu důvodnosti zamítnutí jeho žádosti. V situaci, kdy bylo postaveno na jisto, že žalobce v době podání žádosti nebyl oprávněn pobývat na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců, nebyly správní orgány dále povinny zkoumat trvalost partnerského vztahu žalobce. Zkoumání této podmínky totiž postrádalo jakýkoliv smysl, neboť žalobcova žádost musela být bez dalšího zamítnuta. Soud tedy v tomto směru neshledal žalobcem namítané procesní pochybení správních orgánů nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav věci.

76. Ze stejného důvodu neshledal soud důvodnost žalobní námitky týkající se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů, kterou žalobce spatřoval v tom, že se správní orgány bez řádného odůvodnění nezabývaly samotnou existencí trvalého partnerského vztahu mezi ním a jeho partnerkou. Zákon konkrétně a jednoznačně stanovuje, v jakých případech má správní orgán zamítnout žádost žadatele o vydání povolení k přechodnému pobytu. Pokud tedy žadatel nesplní některou z kumulativních podmínek vyžadovaných zákonem, považuje soud za nadbytečné, aby se správní orgán zabýval dalšími podmínkami, tj. v daném případě samotnou existencí trvalého partnerského vztahu, neboť závěr stran této podmínky by na posouzení předmětné žádosti nemohl ničeho změnit.

Aplikace pobytové směrnice na projednávanou věc (bod 3)

77. Soud neshledal důvodným ani toto žalobní tvrzení, když z žalobcem namítané pobytové směrnice nelze dovodit jeho právo na pobyt na území ČR.
78. Podle čl. 2 odst. 2 pobytové směrnice se „rodinným příslušníkem“ rozumí a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).
79. Podle čl. 3 odst. 1 pobytové směrnice platí: „*Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.*“
80. Podle čl. 3 odst. 2 pobytové směrnice platí: „*Aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob: a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně; b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah.“

81. Ergo, s účinností od 2. 8. 2021 jsou rodinní příslušníci občana EU ve smyslu čl. 2 odst. 2 pobytové směrnice definováni v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V § 15a odst. 3 je pak upravena další skupina rodinných příslušníků občanů EU, která vychází z čl. 3 odst. 2 pobytové směrnice; jedná se o tzv. osoby oprávněné. V právním postavení osob dle § 15a odst. 1 a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (a dle čl. 2 a čl. 3 pobytové směrnice) existují rozdíly. Důvodová zpráva k zákonu č. 274/2021 Sb., kterým se mění zákon o pobytu cizinců, k tomu uvádí: *„Zatímco v případě rodinných příslušníků občana Unie (čl. 2) existuje právo na vstup, v případě tzv. oprávněných osob toto právo dáno není. Směrnice v čl. 3 hovoří pouze o tom, že členské státy mají v souladu se svými vnitrostátními předpisy usnadnit vstup a pobyt těchto osob. Směrnice 2004/38 sice umožňuje členským státům přijmout příznivější ustanovení, avšak v tomto směru není na místě obě skupiny zcela zrovnoprávnit. Česká republika zcela v souladu s požadavky směrnice oprávněným osobám zjednoduší podmínky pro jejich vstup a pobyt oproti ostatním státním příslušníkům třetích zemí, ale nebudou mít již nadále zcela totožné postavení jako rodinní příslušníci občanů EU dle čl. 2 směrnice 2004/38.“*
82. Dříve aplikovaná právní úprava ztotožňovala oprávněné osoby a rodinné příslušníky občanů Evropské unie, což neodpovídalo textu pobytové směrnice. Proto zákonodárce přistoupil k této změně. Je důležité podotknout, že pod definici rodinných příslušníků byli v rámci vnitrostátního dorovnání rovněž zahrnuti všichni rodinní příslušníci občanů České republiky; to zůstalo zachováno. Rovněž § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců zahrnuje i další rodinné příslušníky občanů České republiky. Žalobcova partnerka není občanem EU, který by využil práva volného pohybu, a proto pobytová směrnice na posuzovaný případ přímo nedopadá. Z důvodu vnitrostátního dorovnání je však žalobcův případ posuzován podle týchž zákonných ustanovení.
83. Žalobce požádal o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, což odpovídá kategorii oprávněných osob upravených v čl. 3 odst. 2 pobytové směrnice. U těchto osob přitom pobytová směrnice ponechala na členských státech, jakou úpravu zvolí. Postavení těchto osob totiž není stejné jako rodinných příslušníků ve smyslu § 15a odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Českým zákonodárcem zvolenou podmínku oprávněnosti pobytu přitom nelze mít za rozpornou s požadavky pobytové směrnice ani s ústavním pořádkem. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce tuto podmínku nesplňoval, nelze mít za to, že by mu bylo upřeno právo na svobodný pohyb a pobyt ve smyslu pobytové směrnice.

Nedostatečné posouzení přiměřenosti (bod 4)

84. Dle § 174a zákona o pobytu cizinců platí, že *přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.* Nejvyšší správní soud však ve své judikatuře dovodil, že s ohledem na aplikační přednost závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy jsou správní orgány povinny posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince i tehdy, pokud to zákon výslovně nestanoví. Předpokladem pro tento postup je, že cizinec již ve správním řízení vznese konkrétní námitku svědčící o nepřiměřenosti následků rozhodnutí do sféry jeho soukromého či rodinného života a z okolností případu nelze takový zásah bez bližšího posouzení vyloučit. Teprve pak se správní orgány musí s touto námitkou vypořádat (viz k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2019, č.j. 10 Azs 310/2019-32, ze dne 23. 12. 2019, č.j. 10 Azs 262/2019-31, či ze dne 22. 1. 2020, č.j. 10 Azs 256/2019-39).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

85. Soud rovněž připomíná rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2021, č.j. 10 Azs 419/2021-44, kterém se konstatuje mj. toto: „*Jak již NSS mnohokrát uvedl, na základě čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je potřeba se zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života (jinak upravené v § 174a tohoto zákona), a to i v případech, kdy zákon takové posouzení výslovně nevyžaduje. To navíc platí bez ohledu na to, zda jde v konkrétní věci o přechodný, nebo trvalý pobyt, a i přesto, že ve většině případů k nepřiměřenému zásahu nedojde ... Na druhou stranu je potřeba respektovat znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit „pouhým odkazem“ na ochranu soukromého a rodinného života žadatele. ... Citovanou judikaturu ale nelze chápat tak, že by v určitých typech věcí nebylo potřeba se posouzením dopadů rozhodnutí vůbec zabývat (čehož se domáhá stěžovatelka a což NSS naznačuje poměrně přísně např. ve věci 5 Azs 250/2017). Tím by NSS zcela popřel jinou „větev“ své judikatury. V případech, jako je tento, je namístě se ptát, jaký dopad pro její rodinný a soukromý život bude mít to, že nedostane právě trvalý pobyt. Ve výsledku totiž bude obtížné najít situaci, kdy bude nepřiměřeným zásahem právě neudělení trvalého pobytu, ačkoli žadatel nesplňuje základní podmínku pro jeho udělení. Muselo by jít o situaci zcela výjimečnou, ve které se nejspíše zároveň objeví nějaká „trhlina“ v systému zákona o pobytu cizinců.“*
86. Žalobce v žalobě odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č.j. 7 Azs 405/2021-34, ve kterém je citováno z judikatury (věc sp. zn. 10 Azs 127/2018) mj. toto: „*NSS uzavírá, že judikatura k nutnosti posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu je konstantní, nerozporná a vyžaduje, aby správní orgány přiměřenost posuzovaly. Dojdou-li při posouzení k závěru, že jsou zde individuální okolnosti, kvůli nimž by zamítnutí žádosti zasáhlo nepřiměřeně do práv žadatele na soukromý a rodinný život, je nutné dát přednost ochraně těchto základních práv a pobyt povolit.“*
87. Žalobce namítal, že již v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně tvrdil nepřiměřenost případného negativního rozhodnutí z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života a aktivně správnímu orgánu I. stupně předkládal důkazy k prokázání svého tvrzení a navrhoval provedení dalších důkazů. Přesto se správní orgán I. stupně nezabýval, byť alespoň některými z hledisek posuzování přiměřenosti, které byly v projednávané věci relevantní, jakkoliv tyto okolnosti vyplývaly z obsahu správního spisu a žalobcem doložených důkazů. Žalovaná pak dle žalobce otázku přiměřenosti paušalizovala a napadené rozhodnutí zjevně vychází z nesprávné, respektive mylné domněnky, že v případě naplnění zákonného důvodu pro zamítnutí žádosti není její povinností zabývat se přiměřeností svého rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce. V tomto směru správní orgány rezignovaly na zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
88. Ani s touto námitkou se soud neztotožnil.
89. Soud ze správního spisu ověřil, že žalobce se stran přiměřenost dopadů rozhodnutí vyjádřil v podání ze dne 24. 1. 2022, v podání ze dne 11. 4. 2022 a v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. V případě podání z ledna a dubna roku 2022 žalobce nekonkretizoval, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a nespecifikoval intenzitu tvrzené újmy. Připomněl pouze svůj vztah s O. B. a domáhal se provedení svědeckého a účastnického výslechu, ovšem opět bez jakýchkoliv konkrétních. A v podstatě totéž zopakoval v odvolání. Správní orgán I. stupně proto v prvoinstančním rozhodnutí (str. 5) přiléhavě uvedl, že „(...) lze mít jen těžko
- Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

za nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince (...) za situace, kdy účastník řízení na území pobýval několik let na fikci pobytu a následně téměř 4 roky bez oprávnění k pobytu, a tedy svoji situaci dobře znal, stejně tak musela znát situaci i jeho družka.“ Řečeno jinak, žalobci bylo velmi dobře známo, že jeho pobyt na území České republiky je nejistý, resp. musel si být své pobytové situace vědom.

90. Soud si nemyslí, že žalovaná „vychází z nesprávné, respektive mylné domněnky, že v případě naplnění zákonného důvodu pro zamítnutí žádosti není její povinností zabývat se přiměřeností svého rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce“. Usuzuje přitom z toho, že žalovaná v napadeném rozhodnutí uvádí i toto: „Komise pouze pro úplnost odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2019, č.j. 4 Az 30/2018-22, ve kterém je uvedeno: ‚Soud dále připomíná, že podstatou práva na rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy je absence ingerence do privátní sféry osob ze strany zejm. veřejné moci. Předmětné ustanovení však nezakládá právo na pozitivní plnění ze strany státu, tj. pokud by žalobkynina rodina neměla zájem na Ukrajinu přesídlit, nemůže to bez dalšího jít k tíži žalovaného.‘ Komise rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2011, č.j. 2 Azs 8/2011-55, ve kterém s odkazem na rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č.j. 5 Azs 46/2008-71 uvedl, že ‚zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Výjimkou by pak mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost jeho vycestování.‘“ Až posléze žalovaná uvedla žalobcem citovaný text, že „napadeným rozhodnutím není účastníku řízení znemožněno žádat o pobytové oprávnění. Je však třeba, aby účastník řízení při podání žádosti postupoval v souladu se zákonnými podmínkami. Účastník řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by měly vést k závěru, že se platná právní úprava pro posouzení žádosti neuplatní.“
91. Posuzováno ve vzájemném kontextu má proto soud za to, že žalovaná si je vědoma toho, že je třeba věc hodnotit i optikou čl. 8 Úmluvy (proč jinak by onu judikaturu citovala), přičemž shledala, že napadeným rozhodnutím nedojde k porušení žalobcova práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, neboť žalobci není zakazován pobyt na území, není mu znemožněno žádat o jiné pobytové oprávnění a úkolem státu není napomáhat rozvíjení vztahu mezi žalobcem a jeho partnerkou.
92. Soud má za to, že s ohledem na relativně obecná žalobcova tvrzení se žalovaná touto námitkou zabývala dostatečně. Soud neakceptuje žalobcův postup ve správním řízení, kdy navrhoval provedení účastnického/svědeckého výslechu způsobem „předvolejte mě/nás a já/my vám pak k tomu něco povím/povíme“. Takto se provedení důkazu nenavrhuje. Ostatně, soudu není známo, co stran možné nepřiměřenosti rozhodnutí nebylo možno správnímu orgánu alespoň rámcově sdělit písemně spolu s navržením důkazu (výslechu) s tím, že případné detaily či rozpory by bylo možné osvětlit během výpovědi. Žalobce naprosto rezignoval na elementární požadavky návrhu na provedení důkazů.
93. Dále, žalobci není v důsledku napadeného rozhodnutí zakázán vstup na území České republiky tak, jak by tomu bylo v případě rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce může požádat o udělení jiného povolení k pobytu, pakliže splní podmínky, které zákon pro daný pobytový titul vyžaduje. Intenzita dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce je proto výrazně snížena i tím, že žalobci objektivně nic nebrání v tom, aby podal novou žádost o udělení pobytového oprávnění.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Podstatné vady řízení (bod 5)

94. Dle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu „může žalobce v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byl zkrácen na svých právech. Nemůže se dovolávat porušení práv někoho jiného (viz již rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č.j. 7 A 139/2001–67, č. 379/2004 Sb. NSS, a navazující judikatura). [...] Zákon o pobytu cizinců k účastenství neobsahuje speciální úpravu, proto je třeba vyjít z § 27 správního řádu. V případě rodinných příslušníků cizinců, o jejichž pobytu správní orgány rozhodují, je třeba zpravidla uvažovat o účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu. Dané ustanovení zakládá účastenství na základě přímého dotčení, resp. potenciální hrozby takového dotčení. Takové dotčení se vztahuje přímo k rodinnému příslušníkovi. Ten jediný tak mohl být dotčen na procesních právech tím, že s ním správní orgány nejednaly jako s účastníkem řízení. Pouze on se tedy smí bránit proti tomu, že nebyl vzat jako účastník řízení“ (viz rozsudek ze dne 8. 3. 2023, č.j. 10 Azs 12/2023-67).
95. V zásadě tedy procesní pochybení spočívající v opomenutí určité osoby jako účastníka řízení může v žalobě namítat výlučně tento opomenutý účastník. Pokud tak učiní někdo jiný, soud se touto námitkou nemůže zabývat. Nejvyšší správní soud nicméně v citovaném rozsudku doplnil, že soud je ovšem povinen takovou námitku vypořádat, pokud ji žalobce vznesl v kontextu dalších žalobních bodů, které již mohou souviset s jeho právy - např. že se opomenutí rodinných příslušníků jako účastníků správního řízení projevilo v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.
96. Žalobce v příslušné části žaloby namítal, že správní orgány nejednaly s jeho partnerkou jako s účastníkem řízení. Pokud by tato námitka byla posuzována samostatně, pak by se jí soud nemohl zabývat, neboť ji v zásadě může uplatnit pouze žalobcova přítelkyně. Z ostatních částí žaloby je nicméně zřejmé, že žalobce toto procesní pochybení spojoval též s nedostatečně zjištěným skutkovým stavem – konkrétně s neposouzením trvalosti partnerského vztahu a s nepřiměřeností dopadu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Již ve správním řízení přitom žalobce za tímto účelem navrhoval výslech své partnerky. V takové situaci je na místě, aby se soud vznesenou námitkou zabýval.
97. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že rodinní příslušníci cizinců jsou účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu (srov. např. rozsudek ze dne 8. 10. 2021, č.j. 5 Azs 314/2020-52). Správní orgány se proto dopustily vady řízení, pokud nejednaly s žalobcovou partnerkou jako s účastníkem řízení. Tato vada řízení však neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jak soud již výše podrobně rozvedl, v projednávané věci bylo nevyhnutelné žádost žalobce zamítnout podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Nebylo proto namístě jakkoliv doplňovat skutkový stav ohledně existence trvalého partnerského vztahu. Současně skutečnosti uváděné žalobcem k nepřiměřenosti dopadu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života nebyly dostatečné pro závěr, že by k takovému zásahu vůbec mohlo dojít. Ani v jednom případě tak nebylo nutno provádět výslech žalobcovy partnerky. Její neúčast ve správním řízení se tedy mohla dotknout výlučně jejích práv, což by však musela napadnout žalobou ona sama; ve vztahu k žalobci tato procesní vada neměla žádný dopad na jeho veřejná subjektivní práva a nemohla vést k jinému posouzení jeho žádosti.
98. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žádnou z uplatněných námitek důvodnou, žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

[V] Náklady řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

99. Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 29. 5. 2024

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu